

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Barn- och utbildningsförvaltningen

Österänggymnasiet

Skolenhet EE/IN/RL

Främja, förebygg, upptäck och åtgärda

Planen visar förskolans eller skolans arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Planen omfattar även aktiva insatser för att verka för barns och elevers lika rättigheter och åtgärder för att motverka diskriminering.

Planen bygger på skollagens kapitel 6 diskrimineringslagens kapitel 3

Alla barn och elever har rätt att vara sig själva och bli behandlade med respekt. Arbetet för likabehandling är en del av förskolan och skolans värdegrundsarbete som handlar om att aktivt främja alla barn och elevers lika rättigheter och möjligheter - oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Planen gäller för kalenderåret eller läsåret

Lå 2019/20

Ansvarig för planen

Urban Widmark

Barn och elever har varit delaktiga genom

Klassråd

Fastställd av
Förvaltningschefen
2017-XX-XX

1. Lagstiftningen

I **skollagens kapitel 6** finns regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling. Varje förskola och skola ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Förebyggande åtgärder ska genomföras och en plan ska upprättas årligen.

I **diskrimineringslagens kapitel 3** finns regler om aktiva åtgärder mot diskriminering. Förskola och skola har en skyldighet att aktivt arbeta med åtgärder riktade mot de sju diskrimineringsgrunderna. Diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Skyldigheten omfattar även att ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Arbete med aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande genom ett fortlöpande arbete i fyra steg, *undersöka, analysera, åtgärda* samt *utvärdera* och *följa upp*. I detta arbete ingår även att ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier.

En löpande dokumentation ska göras av det arbete som bedrivs på grupp- och organisationsnivå. Av dokumentationen ska det framgå om det avser diskriminering, trakasseri eller kränkning. Om dokumentationen ska göras digitalt används G-Suite/team-drive. Det är då mycket viktigt att beakta att **inga känsliga** uppgifter får framkomma. På individnivå sker dokumentationen i mall från metodboken alternativt i edWise.

2. Plan mot kränkningar, diskriminering och trakasserier

Målsättningen med planen är att

- främja allas lika rättigheter
- vara ett konkret verktyg i arbetet för att förebygga och motverka diskrimineringar, trakasserier och kränkande behandling

Inom barn- och utbildningsförvaltningen i Kristianstad gäller

- varje verksamhet ska årligen upprätta en plan
- planen ska finnas tillgänglig på förskolans/skolans hemsida

3. Definitioner

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks, och detta har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt.

På **diskrimineringsombudsmannen** finns mer att läsa om diskrimineringsgrunder, vad lagen säger och olika exempel.

Kränkning

Ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet. (Skolverkets Allmänna Råd). Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykiska och/eller ske via sociala medier.

Trakasserier

Kränkningar kopplade till någon av diskrimineringsgrunderna är trakasserier.

4. Organisatorisk ansvarsfördelning

Skolchef

- ansvarar för att skyndsamt följa upp av förskolechef/ rektor anmälda fall av kränkningar och eller trakasserier, samt anmäla, enligt delegeringsordningen till Barn- och utbildningsnämnden.

Förskolechef/rektor

- ansvarar för att plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas varje år, hålls aktuell, följs upp och finns på hemsidan
- ansvarar för att dokumentationen sker enligt gällande rutiner av händelser som kan betecknas som diskriminering eller kränkande behandling
- ansvarar för att stöd ges till elever som utsatts för diskriminerande eller kränkande behandling och att stöd ges till den som orsakat händelsen
- ansvarar för att elevhälsan är delaktig i arbetet mot kränkningar, trakasserier och diskrimineringar
- kontakter och informerar skolchef vid samtliga fall av kränkningar och eller trakasserier och anmäler via blankett i metodboken.
- ansvarar för att orosanmälan när så krävs, sker enligt socialtjänstlagen 14 kap. 1§
- ansvarar för att kontakt med polis tas för samråd och att anmälan sker, i de fall då incidenten faller under allmänt åtal.

Skolans medarbetare

- har ansvar för kontakter med barnet/eleven och vårdnadshavare
- som får information om eller bevittnar en kränkande eller diskriminerande händelse ska informera förskolechef/rektor och dokumentera på avsedd blankett
- informerar elever och föräldrar om Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Arbetslaget

- där kan man i första hand få stöd och hjälp att hantera situationer med anknytning till handlingsplanen
- diskuterar med barn och elever frågor som rör värdegrund, bemötande, kränkningar, trakasserier och diskriminering

5. Mål för skolans värdegrundsarbete

De grundläggande värden som förskolans och skolans värdegrund omfattar ligger i linje med de värden som vårt demokratiska samhälle vilar på.

Värdegrunden omfattar

- människolivets okränkbarhet
- individens frihet och integritet
- alla människors lika värde
- jämställdhet mellan könen
- solidaritet mellan människor

Det är dessa värden som ska förmedlas och alla medarbetare ska främja aktning för människans egenvärde och vår gemensamma miljö.

Österänggymnasiets mål och vision är att ingen elev eller anställd skall bli vare sig fysiskt eller psykiskt kränkt. Skolan skall vara en trygg plats för alla elever och anställda. Var och en som arbetar på Österänggymnasiet ansvarar för sina handlingar och för att handlingsplanen efterlevs samt verkar för ett kreativt och stödande klimat.

Ansvariga för genomförande: Urban Widmark

Uppföljning ska ske: 2020-06-15

ansvarig: Urban Widmark

Utvärdering ska ske: 2020-06-15

ansvarig: Urban Widmark

6. Främjande och förebyggande arbete

6.1 Främjande arbete

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Beskriv de långsiktiga och mer kortsiktiga insatserna av främjande karaktär:

Det är viktigt att skolan på ett systematiskt sätt skaffar sig kunskaper om den aktuella situationen. Den utsattes subjektiva upplevelser av det inträffade är utgångspunkten. Kränkningar mellan elever äger vanligtvis rum när vuxna inte finns i närheten, varför vuxen närvaro är av central betydelse både för att på ett tidigt stadium upptäcka kränkningar och för att ingripa.

Varje år genomförs en enkät med eleverna, där de besvarar frågor kring om de har märkt av diskriminering, kränkande behandling eller trakasserier på skolan. Denna kartläggning använder vi för att revidera vår likabehandlingsplan och planera för det kommande årets förebyggande arbete.

På skolenhet EE/IN/RL arbetar vi enligt följande:

- Mentor går igenom *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* i samband med skolstart. På programmet arbetar vi aktivt med *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* även i undervisningen. I samband med undervisningen fokuserar vi mycket på FN:s mänskliga rättigheter, där eleverna bland annat intervjuat personal och elever kring likabehandlingsplanen och jämfört arbetssättet med det egna hemlandet.
- Regelbundna mentorssamtal enskilt och med klass för eleverna samt medarbetarsamtal för personalen.
- Mentor genomför utvecklingssamtal varje termin med vårdnadshavare där elevens situation i skolan och i klassen och hans/hennes relationer till lärare och kamrater diskuteras.
- Stor frånvaro kan vara ett tecken på att eleven kränks. Därför registreras frånvaro dagligen och rapporteras till vårdnadshavare vid anledning till oro. Kurator och skolsköterska utreder detta mer ingående. Minst två gånger/månad har personalen på EE/IN/RL klasskonferenser. Här lyfts och diskuteras ev. problem och diskuteras möjliga åtgärder. Elevhälsoteamet (skolsköterska, kurator, SYV och rektor) träffas varannan vecka.
- När någon upptäcker kränkning skall han/hon omedelbart reagera/agera beroende av situationen på lämpligt sätt. Händelsen skall därefter snarast rapporteras på blanketten *Kränkande behandling* till ansvarig rektor.

Det främjande arbetet syftar till att lyfta fram de faktorer som stärker respekten för allas lika värde och omfattar alla diskrimineringsgrunderna. Det är en naturlig del i vårt dagliga arbete och riktar sig mot alla våra elever.

Det främjande arbetet integreras som en naturlig del i skolans övriga verksamhet genom:

- Ett aktivt arbete med *Plan mot diskriminering och kränkande behandling*.
- Tydliga budskap från alla på skolan att kränkningar och diskriminering inte accepteras.
- Stor kraft läggs på att skapa en trygg miljö i klasserna och på hela skolan. Den berömda Ö-andan ska fortsätta att blomstra! Detta innebär att samtliga på programmet skall känna sig delaktiga och betydelsefulla. Gemenskap och engagemang skall genomsyra verksamheten.
- Lärare och övrig personal iakttar i sitt uppträdande mot elever och varandra ett demokratiskt och icke-kränkande förhållningssätt.
- Regelbundna samtal i klasser och personalgrupper om kompisskap, demokratiska värderingar, relationer, förhållningssätt och normer.
- Program för att introducera ny personal och nya elever i verksamheten. Nyanställd personal har två introduktionshalvdagar i samband med skolstarten där bland annat likabehandlingsarbetet tas upp.
- Eleverna görs delaktiga i arbetet mot kränkning och diskriminering dels genom klass- och elevråd och dels genom att elevrepresentanter sitter med och årligen reviderar *Plan mot diskriminering och kränkande behandling*.
- Frågor som rör trivseln i klasserna har en självklar plats på arbetslagets/mentors dagordning och både diskussioner och insatser dokumenteras.
- Vi försöker att varje år genomföra gemensamhetsskapande aktiviteter. Höstterminen startar med en kick-off för eleverna där vi genomför olika samarbetsövningar i grupper med elever från flera klasser. Varje lärare har en god närvarokontroll och mentorn följer upp elevernas frånvaro noggrant, i kontakt med vårdnadshavaren. Frånvaro kan vara en indikation på otrivsel och kränkande behandling.
- Mentorn tar upp frågor kring elevernas trivsel i skolan vid utvecklingssamtal.
- Frågor kring kränkande behandling studeras i den reguljära undervisningen eller i form av temastudier eller projekt.
- Samtal förs med eleverna om attityder, värderingar och relationer. Mentor genomför värderingsövningar tillsammans med sina elever vid lämpliga tillfällen under läsåret.
- Vårdnadshavare görs delaktiga genom att de skriftligen tar del av handlingsplanen när eleverna börjar på programmet. Med sin underskrift intygar de att de tagit del av den.

Ansvarig för genomförande: Urban Widmark

Uppföljning ska ske: 2020-06-15

Ansvarig: Urban Widmark

Utvärdering ska ske: 2020-06-15

Ansvarig: Urban Widmark

6.2 Förebyggande

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i verksamheten. Riskerna kan kartläggas på olika sätt (se mer under steget Kartlägg). Förebyggande mål och åtgärder måste motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de faktorer som riskerar att leda till diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Här utgår vi från den kartläggning vi har gjort med eleverna i åk 1 för att identifiera vilka som är riskfaktorerna.

I maj månad 2017 genomförde vi en enkät med eleverna på programmen. De svar som framkom och vår kartläggning av verksamhetens behov och de incidenter som ägt rum har visat att det främst har rört sig om annan kränkande behandling och inte har varit trakasserier baserade på någon av diskrimineringsgrunderna. Därför har vi valt att under 2017/18 lägga tonvikten vid åtgärder som handlar om bemötande och som kan sägas falla in under alla eller ingen av diskrimineringsgrunderna.

Ansvarig för genomförande: Urban Widmark

Uppföljning ska ske: 2020-06-15

ansvarig: Urban Widmark

Utvärdering ska ske: 2020-06-15

ansvarig: Urban Widmark

7. Kartläggning av nuläget

Beskriv hur nuläget kartläggs, t ex. trygghet och trivsel enkät, elevrådsmöte, kränkingsutredningar, kontakter från vårdnadshavare, elevhälsans kartläggningar mm. Medarbetare och barn/elever ska involveras i kartläggningsarbetet.

Skolan genomför varje år en trivselenkät med eleverna på programmen och vi har genomfört en enkät kring förekomsten av kränkningar och trakasserier på skolan. För att alla på skolan ska känna sig trygga och eftersom vi alla arbetar enligt skollagens 5:e och 6:e kapitel så har vi valt att även arbeta med och kartlägga dessa frågor skolövergripande för att inte missa någon parameter. Alla elever på skolan har möjlighet att vara medlemmar i vår elevkår och styrelsen är elevernas valda representanter.

Rektor med ansvar för elevkåren för kontinuerliga diskussioner med elevkårens styrelse. Vårt huvudskyddsombud har haft den psykosociala arbetsmiljön med på utbildningar för elevskyddsombuden och för också en kontinuerlig diskussion med dem i dessa frågor. Arbetsmiljö är en stående punkt på våra arbetsplatsträffar och klassråd. Klassråd har genomförts med intervall på åtta veckor. Ett av skolans prioriterade mål är att öka elevernas respekt för människors egenvärde.

Andra regelbundet återkommande forum att diskutera arbetsmiljöfrågor och psyko-social trivsel på skolan är i samband med att vi har *Ö-råd* samt *skolkonferens*. Vid båda dessa tillfällen är elever närvarande och har en viktig roll.

Arbetsmiljö är en stående punkt på våra arbetsplatsträffar och klassråd. Klassråd har genomförts med intervall på åtta veckor. Ett av skolans prioriterade mål är att öka elevernas respekt för människors egenvärde. Vid de fall där incidenter inträffar använder vi oss av erforderlig blankett.

Ansvarig för genomförande: Urban Widmark

Uppföljning ska ske: 2020-06-15

ansvarig: Urban Widmark

Utvärdering ska ske: 2020-06-15

ansvarig: Urban Widmark

8. Framtagande av planerna

Beskriv hur planen arbetats fram, och vilka som deltagit i arbetet, inklusive barn och elevers delaktighet.

Planen har utarbetats i dialog mellan rektor, lärare, EHT-team samt elever utifrån den kartläggning som är gjord. Även elevskyddsombud är en dialogpart för att vi även ska få med elevernas perspektiv. Eleverna i åk 1 har besvarat en enkät om förekomsten av kränkningar och trakasserier på skolan. Samtliga klasser diskuterar *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* samt återkopplar med synpunkter som framkommer vid klasskonferenser, protokoll från dessa skickas till rektor.

Utifrån resultaten på denna enkät har värdegrundsgruppen och teamen på EE/IN/RL arbetat fram förebyggande åtgärder för läsåret.

Ansvarig för genomförande: Urban Widmark

Uppföljning ska ske: 2020-06-15

ansvarig: Urban Widmark

Utvärdering ska ske: 2020-06-15

ansvarig: Urban Widmark

9. Förankringsarbete

Beskriv på vilket sätt planen ska vara ett levande dokument och vara känd och förankrad hos barn/ elever, medarbetare och vårdnadshavare:

Skolenhet EE/RL/IN:s *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* riktar sig till dem som verkar i skolans organisation (anställda och elever) och till elevernas vårdnadshavare. Det är mycket viktigt att inte bara personal och elever är väl förtrodda med handlingsplanen, utan även föräldrar. Ett bra samarbete mellan hem och skola gynnar arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Elevvårdsteamet och ansvarig rektor informerar om enhetens *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* vid föräldramötet för elever på programmet. Eleverna informeras av mentor under de första skoldagarna och arbetet pågår kontinuerligt, exempelvis i form av värderingsövningar

Ansvarig för genomförande: Urban Widmark

Uppföljning ska ske: 2019-06-15

ansvarig: Urban Widmark

Utvärdering ska ske: 2019-06-15

ansvarig: Urban Widmark

10. Utvärdering

Planen ska årligen utvärderas.

Föregående års plan

Beskriv och utvärdera föregående års åtgärder:

Teamen på respektive program utvärderade läsårets arbete och planen under våren. Vårt huvudskyddsombud har utvärderat planen tillsammans med elevskyddsombuden. Det främjande arbetet under läsåret var inriktat på att förebygga och eliminera annan kränkande behandling.

Skolans likabehandlingsplan kommuniceras via hemsida och intranet till Barn – och Utbildningsnämnden, samt till Barn – och Utbildningsförvaltningen.

På vilket sätt har barn/elever varit delaktiga?

Mentorerna ska utvärdera *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* i samband med klassråd. Utvärdering sker även i samband med Programråd samt Ö-rådet då elever har möjlighet att ha synpunkter och/eller ställa frågor till skolledningen.

Ansvarig: Urban Widmark

Innevarande års plan

Beskriv hur innevarande års åtgärder och insatser ska utvärderas och när detta skall ske:

Eleverna utvärderar i samband med klassråd som leds av mentor. Vi lyfter även frågan vid Ö-rådet och Programråd. Lärare och EHT-personal sammanställer och utvärderar uppkomna synpunkter i samband med Teammöte på respektive program

Våren 2020

Ansvarig: Urban Widmark

11. Kompetens

Beskriv på vilket sätt medarbetarnas kompetens kring hur ett målinriktat arbete för att förebygga kränkningar, diskriminering och trakasserier bedrivs hålls uppdaterad.

Vi arbetar regelbundet med dessa frågor och de lyfts ofta i samband med Teammöte, arbetsplatsträffar samt i arbetet med Elevhälsotemat.

Ansvarig för genomförande: Urban Widmark

Uppföljning ska ske: 2020-06-15

ansvarig: Urban Widmark

Utvärdering ska ske: 2020-06-15

ansvarig: Urban Widmark

12. Arbetsgång / rutiner vid kränkande behandling

Beskriv arbetsgången då barn/elev eller medarbetare upplever att kränkning, hot eller misshandel inträffar mellan barn/barn, elev/elev eller vuxen/barn, vuxen/elev.

Alla åtgärder skall grundas på utredning som alltid skall göras så fort misstanke uppstår om kränkande behandling. Beslut om och genomförande av insatser skall ske skyndsamt. Detta innebär att det skall anmälas inom 24 timmar och en utredning skall vara påbörjad inom en veckas tid. Vid de tillfällen nödvändig kompetens inte finns tillgänglig bör hjälp tas utifrån.

Rektor skall enligt läroplanen se till att hemmet informeras om det uppstår problem och svårigheter för en elev (gäller om eleven inte har fyllt 18 år). Om en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling bör information lämnas så fort som möjligt. Skolan måste dock kunna agera genast om situationen är akut.

En utgångspunkt är att den som uppger att han/hon blivit kränkt alltid tas på allvar.

Åtgärderna på individnivå bör syfta till att avhjälpa akuta situationer. Om det finns behov skall ett åtgärdsprogram upprättas för elev som är inblandad i en kränkande behandling. Detta gäller såväl för den utsatta eleven som för den/de som utfört kränkningen.

Eleven och dennes vårdnadshavare skall ges tillfälle att medverka vid upprättandet av åtgärdsprogrammet.

- Dokumentation sker vid kränkningar på blanketten *Kränkande behandling* av den som utsätts för detta. Blanketten lämnas till ansvarig rektor.
- Samtal med den kränkta/diskriminerade och den kränkande/diskriminerande var för sig enl. på skolan fastställd modell. Samtalen genomförs av rektor och/eller av rektor utsedd personal med adekvat kompetens. I samtalet med den kränkande/diskriminerande betonas att hans/hennes beteende inte är acceptabelt och att han/hon omedelbart måste upphöra med kränkningen/diskrimineringen. Vid samtalet informeras också om Åtgärder för elevers tillrättaförande enligt gymnasieförordningen (bilaga 1) och rektor beslutar om skriftlig varning ska utdelas och/eller polisanmälan ska göras.
- Vårdnadshavare informeras om åtgärdsarbetet.
- Efter några dagar genomförs nya samtal med båda parter för att höra om kränkningen/diskrimineringen upphört.
- Erfarenheten är att kränkningen/diskrimineringen i de allra flesta fall upphör efter sådana samtal. Om så inte sker hålls nya samtal med de berörda för att återigen kräva att den kränkande/diskriminerande behandlingen upphör. Då sägs också att den kränkande/diskriminerande kommer att hållas under extra bevakning den närmaste tiden för att säkerställa den drabbades trygghet.
- Om en anställd på skolan är en av parterna i kränkningen/diskrimineringen ansvarar rektor för utredning och åtgärder. Även dessa fall rapporteras till elevvårdsteamet.

- Om en rektor på skolan är en av parterna i kränkningen/hotet/misshandeln ansvarar skolchefen för utredning och åtgärder.
- Vid varje enskilt fall görs en bedömning om kränkningen/diskrimineringen är så allvarlig att den skall anmälas till socialtjänst och/eller polis.
- Vid kränkning/diskriminering som inneburit allvarlig fara för liv och hälsa skall Arbetsmiljöverket underrättas och rapportering ske via Flexite.
- Kurator eller annan med motsvarande/kompletterande kompetens erbjuder stödsamtal med den som utsatts för kränkning/diskriminering.

Ansvarig för genomförande: Urban Widmark

Uppföljning ska ske: 2020-06-18

ansvarig: Urban Widmark

Utvärdering ska ske: 2020-06-18

ansvarig: Urban Widmark

Checklista

- det framgår tydligt om planen gäller verksamhetsår eller kalenderår
- planen är daterad och vem som ansvarar framgår
- resultat av tidigare utvärderingar har vägts in i framtagande av innevarande plan
- planen är upprättad i samverkan mellan barn/elever
- planen är upprättade i samverkan med pedagogisk personal och skolledning
- elevhälsan har varit delaktig (skola)
- en kartläggning är gjord på individ-grupp och organisationsnivå
- den fysiska miljön är beaktad
- hur medarbetarnas kompetens ska hållas uppdaterad finns beskrivet
arbetet sker med aktiva åtgärder genom fyra steg:
- 1) undersöka,
 - 2) analysera
 - 3) åtgärda
 - 4) utvärderas och följs upp
- det fortlöpande arbetat dokumenteras
- främjande insatser finns beskrivna
- förebyggande insatser finns beskrivna
- en kartläggning av nuläget är gjord
- rutin för anmälan till förskolechef/rektor finns och följs
- rutin för anmälan till skolchef finns och följs
- planen finns på EdWise